



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **S. Francisci Xaverii E Societate Iesv Indiarvm Apostoli Novarvm Epistolarvm Libri Septem**

**Francisco <de Javier>**

**Romæ, 1667**

Epistola XIII. Patribv̄s Francisco Perezio Malacam, Et Magistro Gaspari  
Barzæo Societatis Iesv Goam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46129](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46129)

## EPISTOLA XIII.

PATRIBVS FRANCISCO PEREZIO MALACAM, ET MAGISTRO GASPARI BARZÆO SOCIETATIS IESV GOAM.

**T**ibi Pater Francisce Perezi soluturo, prout antea mandavi, versus Indiam ex Vrbe Malacâ, enixè per has mando, magnopere oro, ut missis his ipsis meis Goam, ad Gasparem Nostrum literis, per eum aliosque qui sunt illic Socios; impetrari quamprimum cures à Domino Episcopo canonicam declarationem excommunicationis in quam incurrit Alvarus Præfectus Malacensis, ob impeditam profectioem meam in Sinas. In eâ re sic procedi debere censeo. Adeatur à Nostris cum Dominus Episcopus, tum ejus Vicarius. utrique ostendantur Bullæ Pontificiæ circa Institutionem, Confirmationem, & Privilegia Societatis IESV. Exhibeatur etiam seorsum Breve Pontificium in Pergamenâ chartâ, promendum ad hoc ex arcano Collegij Sancti Pauli apud Goam Tabulario, quo Brevi me nominatim Summus Pontifex creat & consti-



tuit Legatum suum in his partibus Indiae. His visis, rogentur ambo, ut quoniam, contra manifestum in contrarium Societatis IESU, vi Pontificiorum diplomatum, & meum privatim jus, ob ritè collatam mihi auctoritatem Legati Sedis Apostolicæ, Dominus Alvarus Gama Præfectus Vrbi Malacensi per vim obstitit, ne in Regnum Sinarum Prædicandi causâ Evangelij me conferrem; & quam ad id facultatem à Domino Indiae Prætorè ritè perscriptam, demonstrabam, flocci fecit, irritamque rebelli contumaciâ reddidit; contemnens præterea præsentem auctoritatem, jus meum & Domini Nostri Regis non dubiam in id voluntatem, asserentis Domini Francisci Alvari, tum Arci Regiæ, sitæ in Vrbe Malacâ, præidentis, supremique insuper Quæstoris & Ærarij custodis, cui obedire præfractè abnuit. His sceleribus quoniam is, præter crimen perduellionis in Regem, etiam Ecclesiasticum anathema Bullis Pontificijs intentatum, haud dubiè conscivit; petere nos ut id ipsum declaretur ritu solito, & in eo loco, ubi piaculum istud patratum est, ejus Autor palàm denunciatur segregatus à Communione Catholicâ, & ab Ecclesiæ corpore tam nefarij facinoris merito resectus. Mittatur autem diploma Domini



## NOVARVM EPIST. Lib. 7. 649

ni Episcopi hoc clarè indicans. Malacam, cum  
 ejusdem literis ad suum Proëpiscopum ibi re-  
 sidentem; quibus eum jubeat curare, ut è sacro  
 pulpito ad congregatum die Dominicâ popu-  
 lum in Ecclesiâ, suæ istæ de more literæ reci-  
 tentur. Hoc cur per vos postulari, & reipsa  
 sic fieri omninò velim, duplex mihi causa est.  
 Prior, quia cupio, quantum possum ipsi illi,  
 cujus me miseret, consulere tam acerbæ inju-  
 riæ auctori. nempe is adhuc ignorat in quantam  
 perniciem inciderit. quem est verisimile, per  
 declarationem publicam, diri, quod suum in  
 caput temerè attraxit, anathematis, quodam  
 horrore tantæ calamitatis excitandum in ali-  
 quem fortè sensum poenitentiae, qui ei salutis  
 initium esse possit; curam utique iniiciens  
 emerendæ legitimis piaculis ab Ecclesiâ, per  
 ei Præpositos, canonicæ absolutionis. Alte-  
 ra quæ me ad hoc impellit ratio pertinet ad  
 prævertendos in posterum tam perniciosos  
 Evangelicæ Prædicationi ausus improborum  
 hominum. Video enim usu plerumque ven-  
 turum, ut Apostolici Operarij Societatis No-  
 stræ in varijs Indiæ Portibus opportunitates  
 nanciscantur navigandi, promulgandæ Chri-  
 sti Legis gratiâ, in Iaponem, Moluccum, aut  
 loca similia; quos, qui habent in ijs locis pote-  
 sta-



flatem Præfecti Regij, avaritiâ, invidiâ, seu  
 quo alio furore in transversum acti, ludificare  
 ac frustrari, prout mihi contigit, possent. ne  
 id ergò isti se impunè attentaturos autument,  
 infamandum fœdo eventu noxium exemplum  
 est, & tantâ ignomiâ deformandum, ut  
 quos Dei respectus parùm movet, judicia  
 hominum, macula nominis, stigmaque velut  
 iniustum fronti ad summum dedecus, abster-  
 reat. Compertum habeo quosdam istorum  
 eò in talibus ruere fidentiùs, quòd nefarijs id  
 genus factis quantæ sint poenæ constitutæ,  
 partim non meminerint, demersis in fordi-  
 das curas animis, partim etiam Christianæ  
 Disciplinæ pudendum in modum rudes, igno-  
 rent. Horum obijci admoverique semel sen-  
 sibus oportet experimentum Ecclesiasticæ se-  
 veritatis constitutum in illustri capite, quo  
 admoniti cunctentur aliquantulum, dum  
 instigabuntur ad attentandum Religioni no-  
 xium facinus; & gnari quanto in istis pericu-  
 lo peccetur, licentiam formidine coërceant.  
 Has Domini Episcopi, vel ejus Generalis Vi-  
 carij literas exortem Sacrorum & diris de-  
 vorum Præfectum Malacensem declarantes,  
 deportet Malacam Ioannes Beira, vel qui-  
 cumque alius nostrorum eò se conferet solu-  
 turus



turus inde versùs Iaponem; Ibiq̃ue Malacæ  
 in manus tradat Proëpiscopo . qui ne moram  
 exequendi quod opus est faciat, exorandus  
 erit Dominus Episcopus, ut vel ipse per se,  
 vel jussu eius ac nomine Vicarius ipsius, Epi-  
 stolâ in id propriâ; Proëpiscopo Malacensi  
 sub anathematis poenâ imperet, ne promul-  
 gare differat in Ecclesiâ excommunicationem  
 contractam à Domino Alvaro . Vos verò,  
 per Deum, cavete ne hoc meo mandato ne-  
 gligendo gravissimum violatæ obedientiæ  
 consciscatis crimen . Facite autem, ut ante  
 annum vertentem vestris literis cognoscam  
 quâ vestrâ diligentia, quove successu totum  
 hoc negotium accuraveritis . Me quod atti-  
 net, dum hæc scriberem hîc stabam in anxio  
 procinctu trajetûs ex Insulâ in Continen-  
 tem Sinicam . Cursus est, propter rerum  
 præsentis angustias, perærumnosus; tum ob  
 præsentissima pericula gravium malorum  
 supra modum anceps, & sævis terroribus  
 æstuans . quò tandem sit alea casura, pen-  
 deo equidem incertus animi; certus tamen  
 consilij, nec non arcanâ vigens fiducia suc-  
 cessûs, eventu qualicumque, tamen in bo-  
 num aliquando profecturi . Spes Cantonen-  
 sis Portitoris in horas expectati, si me ad  
 extre-



extremum, quod absit, deficeret, deliberatum, ut dixi, habeo, navigare in Sionem, unde transmissionis in Sinas nonnulla facultas ostentatur. Ea quoque si casu quopiam evanesceret, tum sanè reflecterem cursum in Indiam. Sed auguratur animus, opus eo extremo consilio haud fore, credere pertinax ratas futuras priores spes; me voti compositae aliquando ad Sinas appulsuro. Vnum vobis, mihi planè certissimis compertum argumentis, omni asseveratione confirmo, persuasissimumque volo esse: incredibiliter exhorrescere Diabolum Societatis IESV ingressum in Sinarum Regnum. apparet omni ejus rei conatu tangi velut pupillam ejus oculi. ita impotenter efferatur; sic se in adversum arripit; adeo vehementibus contrà furijs erumpit. Accipite hunc à me indubitatissimum Nuncium ex hoc Portu Sancianensi, ubi cum in singula momenta admoliri eum nobis tot alia super alia, velut semper prioribus diffusum, Sinici trajectus obstacula sentiam, quot enumerare, aut fando exequi si coner, nullus finis fit: clarè videlicet intelligo, canonicum in castris Tartari, consternatosque malos Dæmonas universos in armis, pro suo quasi vallo, contra nos stare. Sed & illud nihilò



hilò vobis minus liquidò perspectum esto :  
 certò confidere me , fretum utique auxilio ,  
 gratiâ , favore nusquam defuturis Dei Do-  
 mini Nostri , fore omninò ut IESVS Chri-  
 stus Noster Redemptor ac Dominus , irritum  
 immanis voti , ac spei cassum insanæ , salutis  
 humanæ hostem , Orbis universi ludibrijs  
 exponat ; tantò illustriore Divinæ ipsius  
 Majestatis Gloriâ , quantò vilioris usus ad rem  
 tantam instrumento , me videlicet omnium  
 despiciatissimo , superbissimum illum Genium  
 tantâ sui opinione subnixum dejecerit ac risui  
 propinaverit incomitatum & explosum . Te  
 deinceps hîc propriè appello Magister Ga-  
 spar , orans etiam atque etiam , ut memineris  
 summâ diligentîâ cuncta exequi quæ tibi di-  
 scedens partim voce præcepi , partim scriptò  
 complexus in chartis tradidi . Horum cave  
 oblivio tibi obrepat , quominus effecta red-  
 das in tempore singula ; quòd fortè me mor-  
 tuum autumans , tibi videaris juris tui factus ,  
 nec meo amplius obnoxius imperio . Recolo  
 pari occasione meæ longinquæ absentîæ quos-  
 dam isthic errore simili prolapsos . Atqui  
 ego quidem non prius moriar quàm Deus me  
 mori voluerit . diù profectò est , quod mihi vi-  
 ta tædio , mors in voto est . frustra tamen hu-  
 mana



mana curiositas conflictetur circa horam mei obitus. quam æterno utique decreto fixam, nec præcipere nec morari vanæ opiniones queant. Hoc monitum eò pertinet. uti ne nimis tribuendum iudicio tuo putes: prout aliàs, si recordaris, Tibi excidit aliquid indulgere proprio sensui contra præscriptiones meas; in quo rem-ne acu tetigeris, an ratio te fugerit, Deus scit. nollem anno fortè proximo revertens, isthic invenire quod foret necesse castigare. Adverte sis animum ad quod mox addo. Admittendorum in Societatem habeas, moneo, severissimum, pene dixero, fastidiosissimum, delectum. qui pauci examinis, ut sic dixerim, præliminaris acerrimis indagationibus satisfecerint, ij rursus explorentur cunctis per ordinem experimentis domestici Tyrocini, nempe aliquorum ultrà rudimenta progressorum eos mores video, qui me cogant diffidere iudicijs quibus probari potuerunt, homines (ut res demonstrant) tales quos Domo extrudi faræ ac quietis Nostri Ordinis interest. Ejusmodi exemplum vitare non potui quin ederem in Alvaro Ferreriâ; quem à me delectum ex Albo Sociorum, cave, isthuc si venerit, Domo recipias. Ad transeundum in aliam Religiosam Familiam consilio licet  
ho-



NOVARVM EPIST.Lib.7. 655

hominem operâque adjuves : reditum in Societatem quantavis instantiâ poscenti ne indulgere possis unquam , scias te, quam mihi debes, obedientiâ prohibitum . nam ex animi mei sententiâ pro potestate veto: ne Alvarum Ferreriam Domum admittas, quem scio ad Instituti Nostri rationes minimè accommodatum . Si quo casu hæc Epistola alium Goæ Rectorem quàm Gasparem Barzæum reperiet , is Rector quicumque fuerit, quæ Gaspari mandabam , sibi perinde præscripta intelligat . Ex Portu Sancianensi Idibus Novembris Anno CIOCLII.

*Franciscus .*

LAVS DEO.